

Blij met het vmbo

03 Samen de Zaanstreek sterker maken

10 Met een zipline naar de opera

14 Oefenen met 'kleine gesprekjes'

15 Opstromen met een succeservaring

Leerlingen van NXT Maarsbergen ontwerpen hun eigen werkstukken.

Lees verder op pagina 06

In deze vmbo-krant leest u veel verhalen over waarom oud-leerlingen, bedrijven, gemeenten en scholen blij zijn met het vmbo. Die blijdschap deel ik van harte!

Want wat maakt het vmbo zo bijzonder? In het vmbo zitten veel leerlingen die zich willen voorbereiden op een praktisch vak en hun talenten willen ontwikkelen in hun eigen tempo. Het vmbo-onderwijs geeft jongeren die mogelijkheid: het biedt ze de kans om hun handen uit de mouwen te steken, om theoretische kennis te ontwikkelen via praktische vaardigheden en om eigen keuzes te maken.

Meer dan alleen lesgeven

Het vmbo staat midden in de maatschappij en vormt een brug tussen de school en de samenleving. Vmbo-onderwijs is veel meer dan alleen lesgeven; we begeleiden jongeren, en ondersteunen en inspireren ze. Op het vmbo zien we leerlingen groeien in hun persoonlijke ontwik-

keling. Dagelijks zijn we getuige van de impact van vmbo-onderwijs op jongeren. We helpen vmbo-leerlingen om hun talenten te ontdekken als voorbereiding op hun volgende stap.

Een van de krachtigste elementen van ons type onderwijs is de samenwerking tussen scholen en bedrijven en instellingen. Samen bereiden we leerlingen voor en leiden we ze op. Daar hebben niet alleen leerlingen profijt van, maar ook de bedrijven en instellingen zelf, en vaak profiteert de hele regio.

Inspirerende voorbeelden

In deze krant vindt u daarvan een aantal inspirerende voorbeelden. De samenwerking met bedrijven geeft jongeren de mogelijkheid om in levensechte contexten te ontdekken

waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden. Zo kan er een vonkje overslaan, dat bijdraagt aan de motivatie van leerlingen. Steeds meer bedrijven en instellingen leveren daarom stageplaatsen, leerwerkplekken, gastlessen en andere creatieve bijdragen aan het vmbo-onderwijs, om het nóg rijker te maken. En zo ontwikkelt het vmbo zich continu.

Samen met regionale partners helpt het vmbo jongeren stappen te zetten op weg naar hun toekomst. Dat wij daar iedere dag weer deel van mogen uitmaken maakt mij niet alleen blij maar ook trots! Al 25 jaar is het vmbo een belangrijke basis voor de toekomst, zowel van leerlingen als hun docenten. Je komt er echt met het vmbo!

Arjen Daelmans

Voorzitter Stichting
Platforms vmbo

Veel leesplezier, en laat uw basisscholen weten dat zij via het adres op de achterkant ook gratis deze krant kunnen bestellen!

BEDRIJF

“Om een goede keuze te maken moet de toekomstige generatie werknemers kunnen ervaren hoe de beroepswereld eruit ziet”, zegt Ralph Hoefman, algemeen directeur van TB Truck & Trailer Service. “Dat kan het beste in de praktijk. Daarom zou het bedrijfsleven die taak naar zich toe moeten trekken. Met een praktijkgerichte opleiding kun je serieus geld verdienen.

Tegenwoordig vertel ik dat verhaal al aan leerlingen in groep 8 en hun ouders, want ouders denken nog steeds dat avo-opleidingen méér kansen bieden. Het uiteindelijke doel van onze samenwerking met het onderwijs is leerlingen te interesseren voor de sector techniek, in de hoop dat een deel van hen later bij ons bedrijf komt werken. Dat lukt, want er zijn al oud-leerlingen van het Munnikenheide College na hun mbo-opleiding bij ons aan de slag gegaan.”

Cabine kantelen

“Als truckdealer verkopen we vrachtwagens en verzorgen we reparaties en onderhoud. Als ik naar het Munnikenheide College ga, parkeer ik daar een vrachtwagen voor de deur. Dan weet je zeker dat je de aandacht hebt! Ik vertel leerlingen in de klas over ons bedrijf en geef uitleg over bedrijfs-wagentechniek en veiligheid. Daar knoop ik dan een quiz aan vast, waarmee ze een schaalmodel van een truck kunnen winnen.” Buiten bij de vrachtwagen komt de theorie terug aan de hand van opdrachten: ‘Kun jij een wielbout losmaken?’ ‘Welk gereedschap heb je daarvoor nodig?’ ‘Kun je de cabine kantelen?’ ‘Hoeveel leerlingen passen erin?’ ‘Kun je een lichtschakeling maken, zodat het knipperlicht gaat branden?’

“Leerlingen vinden het fantastisch om iets te dóen. Vooraf denken ze dat ze het niet kunnen, maar zodra het één leerling lukt, willen ze het allemaal proberen. Ik hoop dat iets van die ervaring blijft hangen als ze hun mbo-keuze maken. Ik probeer ook altijd een oud-leerling van de school mee te nemen, zodat leerlingen zien dat een loopbaan in de automotive- en truck-branche echt haalbaar is.” Het bedrijf met meer dan 400 personeelsleden heeft veel stagiaires en is een erkend leerbedrijf. Ralph: ‘Ik besteed twintig procent van mijn tijd aan samenwerking met het onderwijs, om nieuwe aanwas van monteurs te houden.”

02

Een truck voor de schooldeur

MOBILITEIT EN TRANSPORT

Hoe maak je leerlingen bekend met de sector Mobiliteit en Transport, zodat het vonkje kan overslaan? ‘Dat doe je samen’, vinden Barry Janssen van het Munnikenheide College in Etten Leur en Ralph Hoefman van TB Truck & Trailer Service.

SCHOOL

Docent M&T Barry Janssen is superblij met de samenwerking met TB. “We hebben op het bedrijf een docentenavond met mbo-collega’s gevolgd om alle nieuwe systemen te doorlopen en werkplaatsen te bekijken. Af en toe krijgen we materialen, bijvoorbeeld een bus vol accu’s die nog bruikbaar zijn, of een grote nokkenas. Jaarlijks is er een gastles over elektrische voertuigen. Met deze laagdrempelige samenwerking maken we onze lessen nog beter voor onze leerlingen!”

Op het Munnikenheide College volgen bijna 90 leerlingen het profiel Mobiliteit en Transport (M&T). “Een verdubbeling ten opzichte van tien jaar geleden, dat komt vooral door de fantastische faciliteiten die we in huis hebben”, zegt Barry trots. “Mede dankzij Sterk Techniekonderwijs hebben de aaneengeschakelde techniekpleinen van de school een transformatie ondergaan en kunnen M&T-leerlingen hun hart ophalen aan het onderhouden en repareren van de uitgestalde auto’s, motoren en fietsen.”

Doorlopende leerlijn

De M&T-deur staat voor iedereen wijd open. “We helpen bijvoorbeeld onderbouwleerlingen als hun fiets een reparatie nodig heeft. Daarmee krijgen ze, net als de basisschoolleerlingen die hun opdrachten op het techniekplein doen, al een inkijkje in wat er in het profiel gebeurt. Soms raken ze gegrepen door de techniek. Verder stimuleren we leerlingen om buitenschools te leren bij bedrijven.” Leerlingen die verder willen in de sector krijgen de boodschap mee om bij de keuze van een stage alvast goed na te gaan welke bedrijven erkend leerbedrijf zijn, met het oog op een bbl-vervolgopleiding. “Dat is dé manier om tegelijk ervaring op te doen en te leren.”

Voor gemotiveerde kaderleerlingen die na het vmbo een vervolg kiezen in de transport, mobiliteit of mobiele werktuigen, is er met mbo Curio een doorlopende leerlijn ontwikkeld. “Die staat als een huis!” Dat is zeker ook te danken aan Barry’s betrokkenheid en het gegeven dat hij zowel docent op het vmbo als op het mbo is. “Op het vmbo en mbo gebruiken we dezelfde lesmethode. Toen we de stof vergeleken bleek, dat onze leerlingen 83% van de stof van mbo-leerjaar 1 al op het vmbo gehad hadden. Daarop hebben we een programma gemaakt, waarin leerlingen na hun vmbo-examen stagelopen bij een bedrijf waar ze hun bbl-opleiding kunnen vervolgen. In de zomer werken ze aan Nederlands en rekenen en ronden ze de resterende 17% van het lesprogramma af. Daarmee kunnen ze na de zomer in het tweede leerjaar van mbo3 instromen. En wie weet komen ze na hun opleiding wel bij TB terecht!”

Samen de Zaanstreek sterker maken

In het restaurant van Compaen VMBO in Zaandam serveren de vierdejaarsleerlingen HBR een menu met typisch Zaanse producten. Het menu is het resultaat van een bijzondere samenwerking van de school met Stichting Marketing Zaanstreek. "De trots op onze streek zorgt voor verbinding."

Courgettesoep met Zaanse mosterd, frietjes met Zaanse mayonaise, eventueel begeleid door een biertje van de Zaanse brouwerij De Hoop. Als het gaat om eten uit de streek zitten we goed vandaag, in het restaurant van Compaen VMBO in Zaandam. Het is al Zaans wat de klok slaat. En dat is geen toeval, maar het resultaat van een samenwerking van Compaen VMBO met Stichting Marketing Zaanstreek (SMZ), de organisatie die zich inzet voor de promotie van de Zaanstreek, onder meer via de website Zaans.nl.

In de keuken, waar chef Tjeerd Dobma de scepter zwaait, zijn vierdejaarsleerlingen van het profiel Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR) druk bezig met het roerbakken van de knoflookboontjes voor bij het hoofdgerecht, terwijl in het restaurant de eerste gang wordt uitgeserveerd. "We gingen op excursie langs Zaanse bedrijven en daarna maakten we een menu", zegt leerling Keesje als ze de courgettesoep met Zaanse mosterd voor ons neerzet. "Nee hoor, dat was niet per se moeilijk. Je maakt gewoon dingen die je zelf ook lekker vindt!"

Provisiekast van Nederland

We lunchen met Nienke Aussems, projectmanager van SMZ. "De Zaanstreek werd vroeger wel de 'provisiekast van Nederland' genoemd", vertelt ze. "In de zeventiende eeuw voeren schepen vol handelswaar al over de Zaan richting Amsterdam. Daarvan getuigen nog de vele pakhuizen in Zaandam, Wormer en Wormerveer, waar onder meer rijst en cacao werden opgeslagen. In de Zaanstreek stonden de eerste Verkadefabriek en de eerste Albert Heijn en er worden nog steeds talloze streekproducten geproduceerd. Als promotiebureau richten we ons niet alleen op het toerisme, maar ook op inwoners van de Zaanstreek zelf. We vroegen ons af hoe we die meer in contact zouden kunnen brengen met dat industriële, culturele en culinaire erfgoed. Daarom bedachten we de campagne 'Zaans op je Bord'. Aanvankelijk vooral gericht op horecaondernemingen, maar al snel dacht ik ook aan jongeren." Ze had op Compaen VMBO al eens een gastles gegeven over toeristische evenementen, bij Mariska Siderius, docent Recreatie en Evenementen.

Zou deze campagne een gelegenheid zijn om de samenwerking uit te breiden?

Contacten met bedrijven

Mariska bleek meteen enthousiast. "Het grote voordeel van zo'n samenwerking is dat Marketing Zaanstreek een uitgebreid bedrijvennetwerk heeft", zegt ze. "Ik heb wel eens eerder bedrijven gemaild met de vraag of ze wilden samenwerken, maar dan hoorde ik vaak niets terug. Via Nienke had ik een goede ingang, dat ging meteen veel gemakkelijker." De samenwerking voegt echt iets toe aan het onderwijs, vindt ze. "Voor de leerlingen is het leuk dat ze op deze manier bijvoorbeeld bij een brouwer niet alleen de theorie leren over hoe bier wordt gemaakt, maar ook het proces mogen bijwonen. Ze ruiken het. Het maakt het leren veel realistischer." De leerlingen krijgen bovendien een goed beeld van het werk in de sector. Er zijn zelfs al leerlingen die een stage hebben gevonden bij een van de deelnemende bedrijven. Docent Gastheerschap Elodie Meester merkt op dat het project daarnaast zorgt voor meer verbinding van de school met de omgeving. "Er is veel belangstelling en publiciteit voor dit project. Daardoor komen steeds meer mensen uit Zaandam in ons restaurant eten." Extra leuk: het is al voorgekomen dat restaurantgasten aan de leerlingen vertelden dat ze zelf vroeger bij een van de voedselproducenten hadden gewerkt.

Chocolademousse

Los van al die voordelen zijn de gerechten ook gewoon lekker. Keesje tipt nog de chocolademousse, gemaakt met Zaanse cacao, maar daarvoor moeten we een andere keer terugkomen, want die staat

alleen bij het diner op het menu.

Gelukkig krijgt het project volgend jaar een vervolg. "Zolang iedereen enthousiast is, gaan we dit project voortzetten", zegt Nienke Aussems. Zelf zou ze graag nog een boerderij

03

Nienke Aussems >

Hoe breng je het LOB-programma in de onderbouw dicht bij de beleavingswereld van leerlingen? Decaan Sander Esselink en zijn LOB-collega's van scholengemeenschap Marianum in Lichtenvoorde vonden een oplossing dicht bij huis, in de jaarlijkse Zwarte Cross.

Een festival als lesmateriaal

"Te theoretisch en te weinig samenhang in het totale programma voor leerjaar 2", luidde de conclusie uit de evaluatie van het LOB-programma in de onderbouw. "Ons LOB-programma in de onderbouw omvat vier uur per week", vertelt decaan en LOB-coördinator Sander Esselink. "In twee daarvan begeleidt een LOB-docent de leerlingen in een klaslokaal. In de andere twee uren wordt de klas opgesplitst en bezoeken leerlingen elke zes weken een ander profiel." Om de samenhang tussen LOB in leerjaar 2 en de bovenbouw te vergroten én het LOB-programma

Sander Esselink

praktischer en aantrekkelijker te maken, zochten Sander en zijn collega's een thema, dat als context zou kunnen dienen voor zelf te ontwikkelen lesmateriaal. Dat werd de Zwarte Cross, het vierdaagse muziekfestival met de grootste motorcross ter wereld, dat

jaarlijks gehouden wordt in de weilanden die pal aan de school grenzen.

Opdrachtkaarten

"De Cross is voor iedereen uit de buurt herkenbaar en leeft hier het hele jaar door", zegt Sander. "Wij vonden het belangrijk een thema te vinden dat de inhoud van alle profielen dekt. Bij zo'n festival komt veel kijken. Denk alleen al aan logistiek, veiligheid, techniek, catering en EHBO. Voor leerlingen gaat daarmee een profiel en wat je ermee kan veel meer leven. Voor elk profiel zijn opdrachtkaarten ontwikkeld, in de sfeer van de Zwarte Cross. Bijvoorbeeld een opdrachtkaart voor het profiel Zorg en Welzijn: 'Op het festival moet er natuurlijk ook gegeten worden. Maak een menukaart voor een restaurant op de Zwarte Cross'. Op elke opdrachtkaart staan naast de maakopdracht de leerdoelen vermeld, en de materialen waar leerlingen gebruik van kunnen maken. En natuurlijk het logo van de Zwarte Cross."

"Elke docent heeft in zijn of haar familie of netwerk wel iemand die verbonden is aan de Zwarte Cross", vervolgt Sander. "Daar kunnen ook gezamenlijke activiteiten uit voortvloeien, zoals gastlessen of presentaties.

Rens den Hartog en Carien Beijer

En voor de zeepkistenrace, die in het kader van STO werd georganiseerd, mochten de leerlingen gebruik maken van een schans van de Zwarte Cross."

Zaadje planten

Carien Beijer (teamleider P&O) en Rens den Hartog (creatief directeur) van de Feestfabriek, organisator van de Zwarte Cross, zien veel belangstelling van scholen voor samenwerking; van stageplekken, gastlessen, rondleidingen tot onderzoeksopdrachten voor het Technasium. "In het kader van beroepenvoorlichting kom ik zelf vaak op scholen", zegt Rens. "Als het even kan, knopen we daar een rondleiding op het terrein en backstage aan vast, om aan de leerlingen te laten zien hoe de organisatie van zo'n evenement werkt. Als je een festival bezoekt, lijkt het allemaal één groot feest. Wij zijn juist op zoek naar jongeren die intrinsiek gemotiveerd zijn voor het werken bij een evenement. Een aantal jaren terug was de animo bij jongeren daarvoor groter. Maar na een presentatie op een school of een rondleiding zijn er altijd wel een paar jongeren die zich melden."

"Voor ons is het belangrijk om jonge mensen enthousiast te krijgen voor de sector", vult Carien aan. "Op het vmbo kun je dat zaadje planten. Zo'n LOB-programma als dat van Marianum heeft meer impact dan wanneer wij een keertje de school in- en uitvliegen om iets te vertellen. Zonder passie en eigen initiatief hou je het niet lang vol in de evenementenbranche. Het vraagt veel van je in een aantal maanden."

Vonkje

Een tip voor scholen die ook zouden willen samenwerken met een festival: leg contact buiten het festivalseizoen, als het nog relatief rustig is. Carien heeft nog een tip: "Gedurende het jaar krijgen we veel stageverzoeken. In zo'n stageverzoek wil ik ook graag lezen wat de interesses zijn van de leerling en waar diens hart sneller van gaat kloppen. Het vonkje moet overslaan. Daarom was de samenwerking met Marianum ook zo prettig: Sander was zelf al heel enthousiast en nam ons proactief mee in wat hij wilde. Dan ben je als bedrijf – met name in drukke periodes – veel sneller geneigd mee te werken dan bij een verzoek waar je zelf nog al het werk voor moet doen."

20 JAAR STICHTING PLATFORMS VMBO!

In 2024 bestond de Stichting Platforms vmbo (SPV) 20 jaar. In SPV werken tien docenten-platforms samen aan het vmbo, elk voor een profiel/praktijkgericht programma in het vmbo. Zij vormen de (inhoudelijke) schakel tussen onderwijs, beroepsopleidingen en beroep en richten zich op de beroepsgerichte profielen, de praktijkgerichte programma's én de avo-vakken in het vmbo.

SPV werkt samen met alle belangrijke spelers in het onderwijsveld, zoals de ministeries van OCW en VWS, de VO-raad, de MBO Raad, het Platform-TL, Platform IT, de Sectorraad Praktijkonderwijs, SBB, branche-organisaties en vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven.

Met als doel leerlingen in het vmbo een optimale voorbereiding te bieden op opleiding en beroep.

Als organisatie voor en door het vmbo behartigt SPV de belangen van het vmbo bij de politiek en OCW en zet zij geluiden vanuit de onderwijspraktijk door naar beleidsmakers.

SPV was een van de kartrekkers van Nieuw vmbo en is nu projectleider van Bijscholing vmbo, Sterk Techniekonderwijs, Sterk Beroepsonderwijs en Go VMBO.

Zie ook de artikelenreeks op www.platformsvmbo.nl/over-ons/spv-20-jaar

20 JAAR
stichting
platforms vmbo

De Onmisbare Bouwer van Morgen

TON HILLEN

Al 25 jaar biedt het vmbo jongeren in Nederland een stevige basis om met hun handen te werken. Dit is iets om trots op te zijn, want onze maatschappij schreeuwt om mensen die juist met hun handen het verschil willen maken. Of het nu gaat om de bouw, de zorg of de horeca, overal zijn vakmensen de drijvende kracht achter vooruitgang. Ze leggen de fundering onder onze samenleving.

Bij bouwbedrijf Heijmans zien we het dagelijks: zonder de inzet van vakmensen komen we niet verder. Wie bouwt de broodnodige huizen? Wie zorgt voor het asfalt onder onze wegen en dijken? En wie installeert de duurzame warmtepompen die nodig zijn voor een schonere toekomst? We hebben vakmensen nodig, omdat zij letterlijk de basis leggen voor een gezonde en veilige leefomgeving. De vraag naar dit soort talenten is groot en groeit alleen maar. Want door de welverdiende pensionering van vakmensen, ontstaan veel vacatures. En dat terwijl de behoefte aan vakwerk alleen maar toeneemt.

Toch zien we vaak dat er een onterecht stigma hangt rondom het vmbo en praktisch werk.

Laten we daar vandaag nog mee stoppen. We moeten de kracht en waarde van praktisch werk in de schijnwerpers zetten. Bij Heijmans weten we dat we met alleen slimme technologie en digitalisering niet alle problemen kunnen oplossen. Het zijn de mensen, de vakmensen, die zorgen dat die oplossingen werkelijkheid worden.

Mijn oproep aan ouders is dan ook: wees trots als je kind kiest voor het vmbo. De waarde van praktisch werk kan niet worden overschat. Nederland heeft meer dan ooit vakmensen nodig om de groeiende maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. En laten we als maatschappij zorgen dat we deze vakmensen de waardering geven die ze verdienen. Zonder hen geen nieuwe huizen, geen veilige wegen, geen duurzame energie. En waar zouden we zijn zonder bakkers, kappers of verzorgenden?

Bij Heijmans geloven we in de kracht van maakbaarheid. Dat betekent dat we innovaties en vakmanschap combineren om meer te doen met minder. Maar die slimme oplossingen hebben altijd de mens als kern. Zonder onze

vakmensen is er geen vooruitgang. Daarom zetten wij in op de toekomst van vakmanschap en ondersteunen we het vmbo als de kweekvijver van de talenten, waar we de komende jaren op moeten kunnen bouwen. Samen zorgen we ervoor dat Nederland klaar is voor de toekomst.

Dus aan iedereen die met zijn handen werkt, of wil werken: jullie zijn onmisbaar. Jullie bouwen niet alleen aan de wereld van vandaag, maar vooral aan die van morgen.

Ton Hillen

CEO Koninklijke Heijmans N.V.

vmbo#vibe

Vmbo en havo versterken elkaar op het Vakcollege

Salomé Toebe

Op NXT Maarsbergen ontwerpen docenten gezamenlijk het nieuwe curriculum voor de bovenbouw van de beroepsgerichte Vakhavo. In álle lessen wordt gestart vanuit een beroepsgerichte situatie, en de leerlingen maken gebruik van de praktijklokalen van het vmbo.

Luuk Achterberg

Een bijzonder moment vorig jaar op Vakcollege NXT Maarsbergen: de school kreeg officieel een havo-licentie. Voor Jenny Oldenhuis, directeur van NXT Maarsbergen, is de Vakhavo een droom die uitkomt. "Ik wilde óók leerlingen met een havo-advies praktijk kunnen bieden. Het is een groot voordeel dat de havo hier bij het vmbo kan aansluiten. We hebben alle kennis al in huis en we hebben de mooiste praktijklokalen. Het versterkt elkaar: wij zijn een Vakcollege, en je kunt hier terecht met een vmbo- én met een havo-advies. Dankzij het praktijkvak op de havo zijn leerlingen bovendien beter voorbereid op vervolgopleidingen op het mbo en hbo. Ik zie alleen maar voordelen."

Praktische context

Het betekende wel dat er een compleet nieuw curriculum voor de havo-bovenbouw moest komen, want op Vakcollege NXT Maarsbergen is 'praktijk' niet

beperkt tot een apart extra praktijkvak, die praktijkcontext zit in álle vakken. De havo-docenten komen hiervoor wekelijks bijeen. Coördinator havo-curriculum en docent Scheikunde Luuk Achterberg: "Bij het ontwerp van het curriculum voor de havo-bovenbouw gaan we uit van de beroepsgerichte competenties. We beginnen dus niet bij het lesboek, maar bij de vraag 'Wat willen we dat onze leerlingen leren?' En daarna gaan we kijken hoe het onderwijs eruit moet zien." Elke les, ook binnen de reguliere theorievakken, begint met een voorbeeld van een betekenisvolle beroepssituatie. Docent wiskunde Debby Huijsman: "Bij de opdrachten houden we er rekening mee dat de havisten door gaan leren aan een hbo-opleiding. Bij een opdracht over logistiek leren ze bijvoorbeeld om na te denken over wat ze verwachten aan uitkomsten. Die focus op een praktische insteek werkt: juist doordat we het tastbaar maken, komt de wiskunde beter binnen." Daarnaast volgen de havo-leerlingen op NXT Maarsbergen ook een praktijkgericht programma Technologie. Docent Salomé Toebe: "Daarin bouwen we voort op de kennis uit de reguliere theorievakken én op de vaardigheden die ze al in de onderbouw hebben opgedaan. De vraag is dan: hoe kun je dat allemaal toepassen in deze nieuwe opdrachten?" Bij een van de opdrachten ontwerpen de leerlingen bijvoorbeeld een eigen

werkstuk, zoeken zelf uit welke houtsoorten daarbij passen en bepalen ook zelf welke gereedschappen ze gaan gebruiken. De vierdejaarsleerlingen kunnen hun creativiteit de vrije loop laten: de een ontwerpt bijvoorbeeld een tafel met twee lagen, de ander bouwt een elektrische gitaar.

Beroepsoriëntatie

Naast de nadruk op praktische beroeps-situaties, vakinhoudelijke kwaliteit en het werken met technieken van de toekomst, is ook het bijdragen aan beroepsoriëntatie een kerndoel bij de ontwikkeling van het curriculum. Dat werkt: een van de leerlingen wilde aanvankelijk een technische richting op, maar heeft inmiddels ontdekt dat de zorg beter bij haar past. Ook zijn er leerlingen die in de opdrachten meer met koken en bakken zouden willen doen – de faciliteiten zijn er al, want NXT Maarsbergen biedt voor vmbo basis- en kaderleerlingen het profiel HBR aan, in de Vakroute Mens en Dienstverlening.

Debby Huijsman

Het zijn allebei vakgebieden die nu nog niet vaak terugkomen in de praktische opdrachten. Dat was ook meteen een van de onderwerpen die onlangs aan bod kwamen in de 'Arena', een gespreksvorm waarin leerlingen in gesprek gingen over de Vakhavo en docenten eromheen zaten te luisteren. De wensen van de leerlingen voor meer keuze in de praktische opdrachten worden zeker meegenomen, zegt Debby. "Zelf de regie nemen over je leerproces, ook dat past bij de havo."

Ontwerpen, testen, aanpassen

"Voor de docenten uit het ontwikkelteam is het ontwerpen van het nieuwe curriculum een proces van lessen ontwerpen, testen en vervolgens aanpassen waar nodig", zegt Salomé. Extra opbrengst: doordat ze nu gezamenlijk het curriculum ontwerpen, zijn ze veel beter op de hoogte van elkaars vakgebied. "En eigenlijk ga je hiermee terug naar je onderwijshart. Eerst kijk je naar je leerdoelen, en vervolgens ga je daaromheen lessen bouwen waarmee je de leerlingen kunt inspireren en motiveren, zodat ze het gevoel krijgen 'Hiervoor kom ik naar school!'" Luuk: "Wij begonnen met een blanco canvas en een duidelijke visie, en we krijgen ruimte om onderwijs te ontwikkelen. Dan kan er iets moois ontstaan."

LEERWERKTRAJECTEN

vmbo#trots

Meebewegen met de ontwikkeling van de jongere

ZO WERKT TEAMSPOT

Leerlingen ontvangen uitleg over de app en een inlogcode. De stagecoördinator maakt een groep aan met leerlingen en bedrijven. De bedrijven ontvangen een mail met daarin de stageperiode van de school en de vraag of ze bereid zijn mee te doen. Hun beschikbaarheid kunnen ze via een datumprikker aangeven. Leerlingen zoeken aan de hand van de beschrijvingen van bedrijven uit waar ze stage willen lopen en posten een gemotiveerde aanvraag. Als er een match is, zorgt de stagecoördinator dat het stagebedrijf weet dat de leerling komt. Ook de stagebegeleider wordt gekoppeld. In zijn of haar eigen app-omgeving kan de leerling een stagecontract invullen en vervolgens printen. Zowel de leerling, de stagebegeleider als het bedrijf zien de opdrachten, dagverslagen, de presentielijst en de beoordeling.

Drie jaar geleden zag docent Zorg en Welzijn, decaan en stagecoördinator Sinie Koster kans om leerwerktrajecten (LWT) als route op haar school, SG Eekeringe in Steenwijk, te introduceren. In de uitvoering van leerwerktrajecten vond ze een waardevolle samenwerkingspartner in Michel Post, teamleider bij arbeidsontwikkelbedrijf NoordWestGroep (NWG).

"De basisleerling met wie het allemaal begon, zou blijven zitten", blikt Sinie terug. "Ik wist zeker dat hij daar niet gelukkiger van zou worden. Theorie leren in de klas was niks voor hem. Als hij er weer eens uitgestuurd was, kwam hij bij mij terecht, altijd gemotiveerd om klusjes te doen. Ik had gehoord van leerwerktrajecten (LWT) en vond hem een ideale kandidaat voor een combinatie van drie dagen stage in een bedrijf en een beroepsgericht programma en het vak Nederlands op school."

Zittend gat

Inmiddels staat de teller op zes LWT-leerlingen uit leerjaar 3 en 4, elk met een individueel rooster. "Dat is best een gepuzzel, omdat de stagedagen verschillen. Beroepsgerichte vakken kunnen leerlingen bij ons elke dag volgen. Maar voor Nederlands is de oplossing gezocht in een time-outlokaal waar de leerlingen, onder begeleiding van een docent, rekenen en Nederlands krijgen", vertelt Sinie.

"Leerwerktrajecten zijn bedoeld voor leerlingen die 'geen zittend gat hebben', zoals we dat hier zeggen. Je moet wel blijven opletten dat ze ook echt voor die leerlingen gebruikt worden, en niet om bijvoorbeeld afstromers op te vangen. Want in een leerwerktraject moeten leerlingen wel in staat zijn om drie dagen volledig mee te draaien in een stagebedrijf." Sinie zoekt naar stageplaatsen bij erkende leerbedrijven, zodat leerlingen daar hun mbo-opleiding kunnen voortzetten. Intussen maakt Sinie gebruik van de applicatie Teamspot (zie kader rechtsboven) die in Sterk Techniekonderwijs is ontwikkeld om het contact tussen school, leerlingen en bedrijven rond de stages te vergemakkelijken. "Om die app geschikt te maken voor de leerwerktrajecten, hing ik wel om de dag aan de lijn over waar ik allemaal tegenaan liep", grinnikt Sinie.

"Maar het mooie is wel, dat alles rond de stages op één plek te vinden is."

Een bijzondere samenwerking is die met NoordWestGroep, het arbeidsontwikkelbedrijf voor Steenwijkerland. "Zij hebben een arbeidstrainingscentrum en steengoeie jobcoaches", zegt Sinie. "Voor leerlingen die dat nodig hebben is dat een ideale manier om stagevaardig te worden.

Maar er zijn ook leerlingen die op school altijd te laat komen en op hun stageadres nooit!"

Sinie Koster:

**"VOOR LEERLINGEN
DIE DAT NODIG HEBBEN
IS DIT DE IDEALE MANIER
OM STAGEVAARDIG TE
WOORDEN."**

Stagevaardig

Michel Post, teamleider bij NWG-Academy: "Vijf jaar geleden bekeek ik al samen met Sinie wat we op maat konden betekenen voor leerlingen met wie het even niet goed ging op school. In die periode is de samenwerking van NoordWestGroep uitgebreid van één praktijkonderwijsschool naar twaalf scholen in de regio. In de leerwerktrajecten is NWG een uitvoerende en adviserende partij. Onze jobcoaches kijken nét weer even anders dan een stage- of werkbegeleider."

Sommige jongeren beginnen bij NWG om werknemersvaardigheden op te doen. De een blijft er zes weken, de ander een jaar. "Bij NWG zijn we gespecialiseerd in het bieden van passend werk in allerlei sectoren. We onderzoeken wat de jongere leuk vindt en bewegen mee met hoe die zich ontwikkelt. Als je hier een paar keer te laat komt, betekent dat niet 'einde stage', maar kijken we samen waar dit aan ligt en hoe dit beter kan."

Sommige leerlingen groeien door naar een regulier stagebedrijf. Mocht het daar niet lukken, dan komen ze terug bij NGW. Zo worden ze geen thuiszitters, maar wordt NGW weer een nieuw startpunt. Na het behalen van het diploma stromen vmbo'ers vaak door naar het mbo. Michel: "De contacten met scholen zijn dus super waardevol, want op die manier kunnen we bijdragen aan het voorkomen van uitval."

Michel Post:

**"ONZE JOBCOACHES
KIJKEN NÉT WEER
EVEN ANDERS DAN
EEN STAGE- OF WERK-
BEGELEIDER."**

Een kartrace als verbindende factor

Vmbo-leerlingen van RSG Noord Oost-Veluwe organiseren dit schooljaar voor de derde keer een race met elektrische karts voor leerlingen van groep 4/5 van jenaplanschool 't Hoge Land in Epe. Dat is leerzaam voor de vmbo'ers, en zeker ook voor de po-leerlingen. Docente Rowena Verhaaf weet nu al: "Ik heb kinderen die hier straks helemaal op 'aan'-gaan!"

Zelf een kart in elkaar zetten en een parcours ontwerpen, of zélf racen, hoe cool is dat? Het gebeurt allemaal in een bijzondere samenwerking tussen RSG Noord Oost-Veluwe en jenaplanschool 't Hoge Land in Epe. Het project maakt voor de vmbo'ers deel uit van het keuzevak Elektrische Voertuigen, dat ze kunnen kiezen bij hun profiel Dienstverlening en Producten (D&P).

"De leerlingen krijgen een bouwpakket en sleutelen in tweetallen de elektrische karts in elkaar", vertelt Arjan Zweekhorst, docent Techniek en D&P.

"Ze zien daarbij hoe de stroom door de auto loopt – dat is eenvoudiger dan bij een verbrandingsmotor, dat is al mooi voor ze om te ontdekken. Maar binnen D&P moeten leerlingen ook een evenement leren organiseren. In dit geval ontwerpen ze een parcours met hindernissen, en organiseren vervolgens een kartrace voor de leerlingen van de jenaplanschool." Docente Rowena Verhaaf van 't Hoge Land gaat met haar groep 4/5 dit schooljaar voor het eerst meedoen. Ze heeft ervoor gelobbyd dat ze bij deze activiteit met haar leerlingen mee kon doen. "Voor de bovenbouw is al veel vaker een activiteit georganiseerd, waarom niet voor de middenbouw? Ik heb zoveel kinderen in de klas die dit prachtig gaan vinden!"

Samenwerking

STO Apeldoorn en omgeving faciliteert het project en zorgt onder meer voor de coördinatie en een locatie, in dit geval de Techniek Brouwerij in Epe, op een paar minuten fietsen van de twee scholen.

"Er zijn meer samenwerkingen tussen po en vmbo in Epe", vertelt STO-projectleider Sander Poll, ook sportdocent op RSG N.O.-Veluwe. "We hebben bijvoorbeeld een vergelijkbaar project op een andere school waarbij vmbo-leerlingen drones en een soort parcours bouwen. Vervolgens geven ze een instructie aan po-leerlingen."

Sander's doel vanuit STO is om vo-docenten en po-leerkrachten te ontlasten, en Rowena en Arjan zijn daar blij mee – zij kunnen zich focussen op hun leerlingen en de activiteit zelf. "Wij kunnen zelf veel aanbieden, maar techniek is niet ons specialisme", zegt Rowena. "We werken bijvoorbeeld

Rowena Verhaaf in gezelschap van Arjan Zweekhorst en Sander Poll (rechts)

DIENTSTERVENING EN PRODUCTEN

wel vaak met leskisten. Maar bij dit project kunnen de kinderen zelf iets dóen en dat geeft zoveel meerwaarde." Arjan zag bij de vorige editie welk effect het heeft op de leerlingen. "Mijn vmbo-leerlingen begeleiden de po-leerlingen tijdens de kartrace. Ze hebben dan ineens een andere rol en daardoor gaan ze ook anders naar zichzelf kijken. Na afloop bespreek ik de activiteiten na in een LOB-gesprek: wat heb je ervan opgestoken? Welke rol had je, en hoe vond je dat? En ik koppel terug wat mij opviel, bijvoorbeeld 'Ik zag je de leiding nemen en dat leek goed bij je te passen'. Ik zie dat leerlingen steeds meer inzicht krijgen in wie ze zijn, wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Dat vind ik misschien wel het mooiste aan dit project."

Lange termijn

Leerlingen kunnen in de praktijk hun talenten ontdekken, dat noemt ook Rowena als pluspunt. "Het is fijn dat we dit al op jonge leeftijd kunnen aanbieden. Ik zie kinderen in mijn klas die met hun handen denken, en wars zijn van leren uit

een boek. Door deze activiteit worden ze geprikkeld en kunnen ze ontdekken of ze techniek leuk vinden."

Sander ziet trouwens nog een praktisch voordeel: er komen steeds meer 'lijntjes' tussen de scholen, en dat leidt haast vanzelf tot extra activiteiten. Zo bedenken Rowena en Arjan tijdens deze voorbespreking dat het mooi zou zijn als Rowena met haar groep vóór de kartrace al een keer naar de vmbo-school komt, zodat de kinderen zelf kunnen oefenen met gereedschap en alvast een proefrondje kunnen rijden onder leiding van Arjans leerlingen.

Rowena verheugt zich er al op. "We vinden het belangrijk dat kinderen hun talenten ontdekken en dit soort activiteiten helpt daarbij. Ik heb een kind in mijn klas dat uit zichzelf altijd technische dingen zit te tekenen, en een ander ziet dan meteen welke materialen er nodig zijn en hoe je het zou kunnen bouwen. Die twee gaan hier straks helemaal op 'aan'!"

PGP GROEN

Realistische opdrachten met echt resultaat

“Wij voeren ons pgp-programma áltijd samen met bedrijven uit.” Aan het woord is Wiranda Stam, docent praktijkvakken en projectleider van de pilot praktijkgerichte programma’s (pgp) bij Aeres VMBO Buitenpost. Hoe pakt de groene school dat aan?

Vanaf leerjaar 3 volgen alle leerlingen in de gemengde leerweg van de school een pgp groen, in plaats van het beroepsgerichte programma. “Dat doen we vooral vanwege de goede contacten die we met bedrijven hebben, ook vanuit de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen. We zijn een gl-school en dat betekent dat we van de praktijk theorie maken, en niet andersom.” Naast het pgp volgen de leerlingen nog twee beroepsgerichte keuzevakken.

Groentekroketten

“Derdejaarsleerlingen starten met een opdracht voor het basisonderwijs rond het Techlab, in samenwerking met Sterk Techniekonderwijs. In januari volgt een scholenchallenge tussen vier scholen. Daaraan zijn zeven bedrijven gekoppeld. Leerlingen maken bijvoorbeeld een rondleiding voor een museum in Dokkum. Na die periode voeren leerlingen korte opdrachten voor bedrijven uit, zodat ze kennismaken met alle vakgebieden. In het vierde leerjaar halen leerlingen op basis van de *sustainable development goals* zelf een opdracht op bij een bedrijf. Ze sluiten af met een meesterproef, die gekoppeld is aan de acht werelden van Groen.” De school kan een beroep doen op een relatiebeheerder, die voor Sterk Techniekonderwijs werkt en afkomstig is uit het groene onderwijs.

In samenwerking met STO is het platform onderwijsinbedrijf.fr ontstaan, waar samenwerkingsactiviteiten als gastlessen, bedrijfsbezoeken en pgp-opdrachten uit voortkomen. Daarnaast houdt Wiranda nauwlettend krantenberichten in de gaten om aan te kunnen sluiten bij waar bedrijven mee bezig zijn. Bijvoorbeeld een bericht dat een deel van de productie van een bedrijf, dat groenten verbouwt en maaltijden bereidt voor grote instellingen, niet bij consumenten terechtkomt. Het bedrijf ging graag in op de vraag van de scholen om leerlingen te laten meedenken over wat te doen met de reststromen; voor de leerlingen was dit hun meesterproef. Over de oplossing die leerlingen bedachten – een groentekroket en een groentereep – was het bedrijf enorm enthousiast. Het neemt het idee zelfs mee om echt in productie te nemen.

Realistische vraag

“Op deze manier verzamel je realistische vragen, die echt leven bij een bedrijf. Dat is anders dan een opdracht bij een bouwbedrijf, dat bijvoorbeeld zoekt naar hoe je jeugd kunt huisvesten, terwijl er voor de uitvoering geen geld is. Dan kom je gauw uit bij tiny houses, maar uiteindelijk wordt een tiny house zoals onze leerlingen dat bouwen, niet gebouwd door een bedrijf.

Op het moment dat een leerling echt een opdracht uitvoert voor een bedrijf, en niet voor de school, ontstaat er een andere mindset bij leerlingen. Ze ontdekken bijvoorbeeld dat ze echt zélf een bedrijf moeten benaderen om informatie te verzamelen. En dat het schrijven van een zakelijke brief die gelezen wordt door een directeur anders voelt dan wanneer een zakelijke brief alleen gelezen wordt door de docent Nederlands.”

In de pilot pgp bleek dat alle bedrijven in de omgeving graag willen meewerken en veel kansen zien voor praktijkopdrachten. “Na twee jaar pilot gaan we het praktijkgerichte programma daarom regulier invoeren.”

Paardentrailers

Een van de bedrijven die volop samenwerkt met Aeres VMBO is ACCES catering, een foodtruck cateraar. In het bedrijf komen alle roots van ondernemer Christiaan Steijn samen: 25 jaar geleden zat hij zelf op Aeres VMBO (“Dat maakt de samenwerking wel extra leuk!”), voordat hij de mbo-hotelschool ging volgen en een cateringbedrijf startte. “We hebben ook

paardentrailers als foodtrucks”, vertelt Christiaan. Een kleine knipoog naar zijn verleden, want hij komt uit een familie van manegehouders.

“Wekelijks ontvangen we leerlingen van de pre-leerwerktrajecten van Aeres, die een ochtend en deel van de middag activiteiten uitvoeren, zoals werken in de moestuin, onderhoud van het terrein, hokken opknappen, helpen in de keuken of, iets wat nog op ons wensenlijstje staat, een insectenhotel bouwen. Voor de grotere opdrachten wordt een plan van aanpak gemaakt. We wilden bijvoorbeeld een strook land met wilde bloemen inzaaien. Hoe begin je daar dan mee? De docent van Aeres heeft een achtergrond als kok en hovenier en kan dat prima begeleiden.”

De begeleiding kost best tijd en energie, maar Christiaan vindt het bijzonder om leerlingen in de praktijk te zien groeien. “We beschouwen het als onze verantwoordelijkheid om aan onze omgeving en de maatschappij bij te dragen. En omgekeerd is het heel leuk als leerlingen enthousiast raken voor wat wij doen, en zich daarvoor willen inzetten.”

Afkortingen profielen

E&O	Economie en Ondernemen
HBR	Horeca, Bakkerij en Recreatie
Z&W	Zorg en Welzijn
Groen	Groen
D&P	Dienstverlening en Producten
BWI	Bouwen, Wonen en Interieur
PIE	Produceren, Installeren en Energie
M&T	Mobiliteit en Transport
MVI	Media, Vormgeving en ICT
MaT	Maritiem en Techniek

Op Maris College Bohemen maken leerlingen tijdens hun praktijkgerichte programma een ontwerp voor de 'Stad van de Toekomst'. Opdrachtgevers Bart Schrijver en Kristine Silacerpa van de gemeente Den Haag zijn blij met de samenwerking: "We hopen leerlingen ook enthousiast te maken voor ons vakgebied."

10

Met een zipline naar de opera

Hoe ziet het Haagse industrieterrein De Binckhorst er over vijftig jaar uit? In het praktijklokaal D&P van Maris Bohemen is vanmiddag een viertal ideeën te zien. De leerlingen van de derde klas van de theoretische leerweg hebben de afgelopen weken in groepjes gewerkt aan de opdracht 'Stad van de Toekomst', in het kader van het praktijkgerichte programma D&P. Elke leerling ontwierp op een hexagon een stukje van de toekomstige stad, en die zeshoeken werden aan elkaar gelegd tot een samenhangend ontwerp. Vanmiddag is er een belangrijk moment: de opdrachtgevers namens de gemeente zijn op school voor een tussenevaluatie. Bart de Schrijver (adviseur Geo-Informatie) en Kristine Silacerpa (procesmanager en landmeter) bekijken alle ontwerpen aandachtig. De steden bevatten bekende elementen, zoals windmolens, scholen, wegen en zonnepanelen. Maar er zijn ook bijzondere nieuwe toevoegingen, zoals een bolvormige opslag voor drones, een operagebouw waar je met een zipline naar toe gaat en een bassin met een enorme ijsvoorraad, die in de zomer gebruikt

kan worden voor koeling en om planten water te geven. Bij elke stad geeft een 'burgemeester' algemene uitleg, en vullen de andere leerlingen aan. Bart en Kristine zijn benieuwd naar de achtergronden van de gemaakte keuzes en stellen ook vragen over wat nog niet helemaal uitgewerkt is: "Hoe gaat het vervoer eigenlijk in jullie stad?" De leerlingen leggen het uit: bij de ene stad met vliegende auto's, bij de andere onder de grond of over het water. "Dat zou je misschien nog aan het ontwerp kunnen toevoegen."

Op je handen zitten

Docenten Marc de Vreede en Jimmy van den Boom kijken van een afstandje toe, zoals dat ook hoort bij het pggp: het initiatief ligt bij de leerlingen zelf. Als docenten zorgen ze voor materialen en ondersteuning, en houden ze in de gaten dat de eindtermen aan bod komen. Bij deze opdracht is het extra lastig om op hun handen te zitten, omdat die zo past bij hun eigen interesses: bij hun docentenopleiding D&P kozen ze als eindopdracht al het thema 'Stad van de

Toekomst'. Jimmy is ook docent Aardrijkskunde en had eerder al contact met Bart en Kristine in het kader van de jaarlijkse Geo-Week.

"Toen Jimmy ons vroeg om opdrachtgever te zijn voor het pggp, waren we gelijk enthousiast", zegt Kristine. "Vanuit de gemeente Den Haag willen we burgers betrekken bij wat we doen, daar past dit goed bij. Daarnaast heeft onze sector nu en in de toekomst meer mensen nodig. We hopen de leerlingen ook enthousiast te maken voor ons vakgebied."

"Een stad als Den Haag verandert continu", zegt Bart. "Ons werk is heel concreet, maar het is ook altijd een uitdagende puzzel. Gebouwen, ondergrond, infrastructuur, bij een nieuw ontwerp voor een industriegebied als De Binckhorst komt zoveel samen. Alles wat je doet, heeft gevolgen voor de rest." Dat ondervond ook de volgende groep leerlingen. Het ontwerpen en 3D-printen van de gebouwen was nog niet zo ingewikkeld, maar het nadenken over waar alles moest komen, was wel lastig. Waar ze het meest van hebben geleerd? Van het samenwerken, zeggen ze unaniem. "Je moet echt samen bedenken waar alles moet komen, en bij alles wat je wilt veranderen, moet je overleggen." Kristine knikt: "Dat is bij ons ook zo!" De komende tijd gaan de leerlingen nog elementen toevoegen en de puntjes op de i zetten. Er wordt bijvoorbeeld nog elektriciteit aangelegd, zodat bij de eindpresentatie ook de straatverlichting aan kan. Zoals burgemeester Jonathan zegt: "Geloof ons, over drie weken: perfectie!"

Out-of-the-box

Docenten Jimmy en Marc zijn na afloop tevreden. "Ik was onder de indruk van hoe de leerlingen uit zichzelf om de beurt vertelden over hun eigen onderdeel", zegt Jimmy. "Dat ging supergoed!" Kristine en Bart zijn blij verrast over de voorbeelden van 'out-of-the-box'-denken. "Die zipline is echt een nieuw idee", zegt Kristine. Bart: "Dat ijssmelten ook. Ik ben benieuwd waar ze nog meer mee gaan komen!"

VLIEGUREN MAKEN OP DE BOUW- PLAATS

ESPEQ Bouwopleidingen, de bouwopleider in Noord-Holland Noord, ontwikkelt de laatste jaren steeds meer activiteiten voor het voortgezet onderwijs, met name voor het vmbo. Mede daardoor bleef de instroom in bouw- en andere technische opleidingen in de regio op peil, ziet directeur Suzanne den Dulk.

Gastlessen techniek, workshops, bedrijfsbezoeken, een Girls day, een activiteiten-carrousel in de eigen werkplaats, deelname aan studie-keuzebeurzen, wedstrijden voor middelbare scholieren (ze bouwen samen een strandhut of food truck) en een grootschalig jaarlijks evenement, georganiseerd met collega-opleidings-bedrijven in andere sectoren, waar ruim 2000 leerlingen kennismaken met techniek. Als Suzanne den Dulk, directeur van ESPEQ Bouwopleidingen in Heerhugowaard, een poster op tafel legt met een overzicht van activiteiten voor leerlingen in het primair- en voortgezet onderwijs, begint het je al snel te duizelen. Voorlichting is inmiddels een van de kernactiviteiten van ESPEQ, en dat is eigenlijk best frappant, voor 'de praktijkopleider van het roc'.

Maar tegelijkertijd is het ook volkomen logisch en noodzakelijk, om de instroom van leerlingen op peil te houden. Immers: het aantal vmbo-leerlingen neemt af, en daarbij wordt het profiel Bouwen, Wonen en Interieur (BWI) op minder scholen in de regio aangeboden. "Voorheen kwam 80% van onze bbl-instroom uit BWI, nu komt 80% uit andere profielen", zegt Suzanne. "Die leerlingen komen op school niet meer vanzelfsprekend in aanraking met een hamer of zaag. Terwijl: timmeren leer je niet uit een boekje. Je moet vlieguren maken om te ontdekken of het iets voor je is."

Vlieguren

Die vlieguren maken leerlingen dus steeds vaker onder begeleiding van ESPEQ-instructeurs, op de eigen school of bij ESPEQ. Op de bouwplaats doen de leerlingen niet alleen ervaring op met timmeren, maar ook met metselen, schilderen en tegelzetten. De verschillende hallen zijn kleurrijk en aan de muur hangen levensgrote foto's van jongeren die Skillswedstrijden wonnen. Voor de ESPEQ-instructeurs betekent het dat ze een jongere doelgroep binnenkrijgen dan de mbo-studenten en zijinstromers die ze gewend waren. "Dat is soms even schakelen", vertelt Ruud Admiraal, die inmiddels jaarlijks zo'n 4.000 leerlingen over de vloer krijgt.

"De leerlingen zijn natuurlijk speelser dan de mbo-studenten die aan het begin van hun bbl-opleiding hier komen", zegt hij. "We maken vaker een grapje en het is allemaal wat losser. Al geef ik ook wel duidelijk de kaders aan, want veiligheid staat altijd voorop." De opdrachten worden aangepast aan het onderwijsniveau. Leerlingen uit het primair onderwijs en de vmbo-onderbouw maken bijvoorbeeld een vogelhuisje dat ze mee naar huis kunnen nemen, bovenbouwleerlingen mogen profielen stellen, een bekisting maken of een stukje dakbekapping timmeren. "Er zitten er altijd wel een paar bij die echt lekker bezig zijn en veel vragen stellen. Dan zie ik al snel: die krijgt het wel in de vingers."

Doeners met denkkracht

De doelgroep voor de activiteiten is dus breder dan leerlingen van het profiel BWI, en inmiddels ook breder dan de basis- en kadergerichte leerweg. Zo is er een activiteiten-carrousel ontwikkeld voor leerlingen van de theoretische leerweg, en wordt er nagedacht over een aanbod voor havisten. Het onderscheid tussen 'praktisch' en 'theoretisch' onderwijs verdwijnt daardoor en Suzanne den Dulk juicht dat toe. "Praktijk is altijd óók theorie. Timmeren is problemen oplossen, want het is nooit zoals van tevoren uitgetekend. Je hebt als doener

ook denkkracht nodig."

Voor de 'doeners met denkkracht' die vanuit de havo willen doorstromen naar een beroepsopleiding, is er sinds vorig jaar trouwens een nieuwe route: de opleiding Praktisch Bouwmanagement, ontwikkeld door een aantal bouwopleiders in Noord-Holland en vanaf volgend jaar ook in andere regio's te volgen. Deze studie omvat een combinatie van een praktische bouwopleiding met vakken als Techniek, Werkvoorbereiding en Calculatie. "Een mooie start als je bijvoorbeeld projectleider, calculator of werkvoorbereider wilt worden."

Liefde voor het vak

Voor de toekomst wil Suzanne vanuit ESPEQ goed invulling geven aan de praktijkmaken die worden ingevoerd voor de leerlingen van de tl en havo. "We willen leerlingen prikkelen, boeien en binden". Bij Ruud in de werkplaats gaat dat zeker lukken. "Ik breng hier ook de liefde voor mijn vak over. Als ik een steile leercurve zie bij een leerling of student, geeft dat natuurlijk een voldaan gevoel. Maar de activiteiten mogen ook gewoon leuk zijn. Mijn doel is uiteindelijk dat de leerlingen er plezier in krijgen. Vooral dat!"

BOUWEN, WONEN EN INTERIEUR

Suzanne den Dulk en Ruud Admiraal

HET TOPSPORT- AVONTUUR VAN TEAM MAURA EN MARCIANO

PRODUCEREN, INSTALLEREN EN ENERGIE

Sinds een paar jaar prijken Marciano Paalman en Maura Voortman op een poster van Skills Talents die vmbo-leerlingen oproept mee te doen aan de vakwedstrijden. Betere ambassadeurs dan deze twee 17-jarigen kun je je niet wensen!

"Vanaf ons eerste jaar op vmbo Reggesteijn in Rijssen zijn we heel goede kameraden," vertelt Mariano, "al denken mensen soms dat we een stel zijn." Geïnspireerd door het werk van hun vaders kozen ze op het vmbo vol overtuiging voor het profiel PIE: Maura vanwege de elektra-kant die haar al van jongs af aan trok, en Marciano vanuit een voorliefde voor lassen en installatietechniek.

Uitdaging op niveau

Inmiddels zitten ze allebei in het tweede jaar van een bbl-opleiding bij REMO, een Twents opleidingsbedrijf met zeker 100 aangesloten bedrijven, dat samenwerkt met het ROC van Twente. Marciano volgt de opleiding 'Eerste monteur werktuigkundige installaties utiliteitsbouw' en Maura die tot 'Eerste monteur elektronische installaties in de gebouwde omgeving'. Met veel plezier kijken ze terug op hun vmbo-tijd. "De school bood ons altijd de uitdaging die we zochten, met extra opdrachten op niveau als we door de stof heen waren, en ook door ons te stimuleren aan Skills Talents deel te nemen."

Mede vanwege hun sterke samenwerking werden ze geselecteerd. Sindsdien vormen ze een team. "We konden op elkaar bouwen; wat de een niet wist, wist de ander." Ze kwalificeerden zich voor de Nederlandse kampioenschappen en werden het kampioensteam PIE van Nederland. "Dat werd op school natuurlijk uitgebreid met taart gevierd!" Het succes smaakte naar meer. Al na een week op het mbo meldde het tweetal zich opnieuw aan, dit keer individueel. "Bij de Skills Heroes-wedstrijden van het mbo sta je er

alléén voor, en dat is best spannend", vertelt Maura. Uiteindelijk haalde zij de kwalificatie voor het Nederlands kampioenschap nét niet. Marciano kwalificeerde zich wel. Door elke dag te trainen eindigde hij als 'jonkie' tegen alle verwachtingen in als beste sanitair- en verwarmings-technicus van Nederland en mocht hij door naar het wereldkampioenschap, de WorldSkills in Lyon.

Beste training

"Skills is een avontuur van ons samen", zegt Maura, "en daar gaan we 100% voor!" Dus reisde ze samen met Marciano af naar Lyon, niet alleen om te supporteren, maar ook om handige trucjes af te kijken bij de elektrakampioenschappen en daarvan verslag te doen in haar studiemap.

Een tip voor vmbo'ers:
"Doe je best op school, want dit is je kans! Vraag aan je docent of je mag meedoen aan een Skills-wedstrijd. Dan kun je zien wat het vak écht inhoudt."

Door haar deelname werd de jonge monteur het gezicht van een elektro-technisch bedrijf en maakt ze nu vakvideo's voor leeftijdsgenoten. Marciano richtte zich ondertussen helemaal op zijn opdrachten. "Op de werkvloer was het kneiterdruk. Er liepen experts rond, mensen uit het bedrijfsleven en juryleden. (Lachend:) Het bleef vooral lastig me niet af te laten leiden door alle oranje T-shirts met 'Team Marciano' langs de zijlijn." Dat hij bij de World Skills geen medaille veroverde,

deert hem nauwelijks: "Van tevoren wist ik al: dit wereldkampioenschap wordt hoe dan ook de grootste en beste training van mijn leven!"

Verbreiden

De magie van de wedstrijden hangt samen met hun eigen passie en gedrevenheid, maar ook met de vibe van Skills. Marciano: "Je komt er echt nooit meer vanaf, het is bijna verslavend." "Tijdens Skills gaat er een wereld voor je open", bevestigt Maura. "Je groeit niet alleen in je vak, maar ook als persoon. Het is mentaal zwaar en je wordt er zelfverzekerder door." "Je stijgt boven je docenten en leermeesters uit", vult Marciano aan. "Ook op de leerwerkplek heb je profijt doordat je meer kennis en ervaring hebt en meer zelf mag doen. Soms zijn medestudenten trouwens wel geïnteresseerd in deelname,

maar als ze horen wat er allemaal bij komt kijken, verklaren ze me soms voor gek."

Het zal geen verrassing zijn: de nieuwe aanmelding voor Skills Heroes, als eerste stap voor de komende Europese Skills-wedstrijden in Denemarken, is alweer rond. Dat je in je eigen vakgebied maar één keer mag meedoen, is voor Marciano geen belemmering: "Dan doe ik vanuit de lassoopleiding mee en over een poosje als expert of jurylid." Uitgeleerd is het tweetal voorlopig nog niet. Maura wil zich verder specialiseren in een mbo4-opleiding en daarna wellicht de installatiekant op. Marciano wil zich verbreiden in een elektra-opleiding. Over de toekomst maken deze twee vakmensen zich weinig zorgen: nu al ontvangen ze wekelijks meldingen van vacatures op hun LinkedIn.

Volop kansen in de retail

docenten inspiratie bieden en leerlingen laten ervaren wat mogelijk is

gemakkelijker samenwerken met bedrijven in de omgeving van de school

Hoe kom je aan praktijkopdrachten waardoor leerlingen écht ervaren hoe het is om te werken in de retail? Sinds kort kunnen docenten Economie en Ondernemen inspiratie opdoen bij een online opdrachtenbank.

'Laagdrempelige en contextrijke opdrachten, daar hebben we behoefte aan!' Dat was, samengevat, de uitkomst van gesprekken met een klankbordgroep van E&O-docenten over de vraag wat ze nodig hadden om het onderwijs voor leerlingen aantrekkelijker te maken. Het leidde tot het project 'Praktijkinspiratie vmbo E&O retail' en een online opdrachtenbank die docenten vrij kunnen gebruiken.

Het project is een initiatief van Stichting KCH, waarin werkgevers- en werknemersorganisaties onder meer samenwerken aan projecten die bijdragen aan het imago van de retailsector. "We willen docenten inspiratie bieden en leerlingen laten ervaren wat er allemaal mogelijk is in de retail", zegt onderwijskundige en projectleider Annemarieke Broenink. "Samen met de klankbordgroep hebben we inmiddels een aantal praktijkopdrachten beschreven bij de eindtermen voor het nieuwe beroepsgerichte programma en het praktijkgerichte programma. Er zijn korte maar ook uitgebreidere opdrachten, waarbij leerlingen bijvoorbeeld voor een lokaal bedrijf een campagne-op-maat maken met acht Instagram-posts."

Een deel van de opdrachten is ontwikkeld door de klankbordgroep; het is de bedoeling dat E&O-docenten in de toekomst ook zelf opdrachten naar de opdrach-
tendatabank kunnen uploaden. Daarnaast zoekt KCH actief naar verbinding met landelijke retailers.

"We willen het voor docenten gemakkelijker maken om samen te werken met bedrijven in de omgeving van de school", zegt Annemarieke. "Want hoe mooi is het als leerlingen echt in de praktijk aan de slag kunnen?"

Leerlingen over de vloer

Paloma van Rijswijk van sportwinkelketen Decathlon zei als eerste 'Ja' tegen een samenwerking. Als campus recruiter werkt ze aan de zichtbaarheid van Decathlon bij een jongere doelgroep en daar passen deze praktijkopdrachten goed bij. "Jongeren denken bij Decathlon vooral aan een bijbaantje en zijn zich niet bewust van de carrièrekansen", zegt ze. "Vrijwel iedereen die hier werkt, begint op de winkelvloer en groeit dan door, bijvoorbeeld naar een functie als teamleider. Ik heb collega's die ooit begonnen als stagiair en nu manager zijn op het hoofdkantoor."

De opdrachten die ze samen met Annemarieke ontwikkelt, gaan deels over het 'hoe en wat' van het bedrijf. 'Hoe is Decathlon ontstaan?' 'Waarom denk je dat we een nieuwe huisstijl hebben ontwikkeld, met een andere kleur blauw?' 'Kun je in de winkel achterhalen welke producten van ons huismerk zijn?' Paloma: "De leerlingen ontdekken hierdoor dat overal een gedachte achter zit, daar word ik enthousiast van. Maar er zijn ook opdrachten die ons meer inzicht kunnen geven. Bijvoorbeeld een concurrentieonderzoek: wie zijn onze concurrenten, wat doen die anders dan wij en wat vinden de leerlingen beter? Of: 'Welke sporten mis je nog in ons aanbod?' Dat is voor ons hele nuttige informatie."

Praktische ondersteuning

Decathlon is een bekende retailer en heeft 21 vestigingen door heel Nederland. Dat heeft een aantal voordelen. Veel vo-leerlingen kennen het bedrijf,

dat maakt de opdrachten meteen al levensecht. Bovendien is er vaak een vestiging op redelijke reisa-
fstand van de school, zodat leerlingen opdrachten kunnen uitvoeren in de klas én op de winkelvloer. Annemarieke wil het aantal samenwerkingen dan ook graag uitbreiden en voert al gesprekken met andere grote retailers. KCH werkt intussen aan een toolkit voor bedrijven, en biedt praktische ondersteuning bij het beschrijven van de opdrachten. Die ondersteuning is belangrijk, zegt Paloma. "Wij zijn hier meestal vooral bezig met de orde van de dag, het is fijn dat we handvatten krijgen bij het maken van opdrachten, zodat we er niet te veel uren aan kwijt zijn. Daarnaast is het trouwens prettig dat ik nu één aanpak kan ontwikkelen voor alle vestigingen. Wat voor ons bijvoorbeeld goed zou kunnen werken, is om elke eerste maandag van een kwartaal een klas een dagdeel in huis te hebben. Dan kun je ook seizoensgebonden opdrachten geven." Wie weet krijgen leerlingen dan wel een rondleiding van Paloma zelf. "Ik weet hoe leuk het werken in de retail is", zegt ze. "Je krijgt zoveel kansen en er zijn zoveel mogelijkheden! Het is fijn als jongeren dat hier zelf kunnen zien."

Meer informatie vind je hier

ECONOMIE EN ONDERNEMEN

Annemarieke Broenink (links) en Paloma van Rijswijk

Oefenen met 'kleine gesprekjes'

ZORG EN WELZIJN

Vierdejaarsleerlingen Zorg en Welzijn van 't Markland College in Oudenbosch maken tijdens een scala aan activiteiten kennis met de praktijk van de ouderenzorg in Woonzorgcentrum Groenhuysen. "Dit is veel leuker dan lessen op school."

14

'Welkom in de beautysalon!' staat er op een vrolijke poster in Woonzorgcentrum Groenhuysen in Oudenbosch. Op een tiental tafels liggen mooie tafellakens en zachte handdoeken plus de benodigde spulletjes voor een nagelbehandeling. Aan elke tafel zitten twee vierdejaarsleerlingen Zorg en Welzijn (Z&W) van 't Markland College en twee bewoners van Groenhuysen. Leerling Anna is al aandachtig aan het vijlen. "Wilt u de nagels nog iets korter?", vraagt ze. "Ja, een beetje meer", zegt mevrouw S. Naast hen brengt Jeslyn een base coat aan. "Dit is echt anders dan dat we op elkaar oefenen", zegt ze. "We zijn nu serieuzer." Anna knikt. "Dit is ook veel leuker dan een les op school." Liz Kolkert, docent Zorg en Welzijn van 't Markland College, loopt langs de tafels. "Netjes!", zegt ze. Daarnaast geeft ze advies: ouderen hebben vaak wat drogere nagels, die moet je goed vochtig maken en voorzichtig knippen. "En voldoende drinken is belangrijk!" Dat komt goed uit: vanmiddag komen er ook leerlingen langs met thee en koffie, en een stukje appelcake voor erbij.

Laagdrempelig

De leerlingen zijn goed voorbereid op deze praktijkmiddag. Ze hebben tijdens de lessen Uiterlijke Verzorging de nagelbehandeling al een keer geoefend. Ook hebben ze op school een workshop over dementie bijgewoond door Marlinda Bierkens, medewerker Welzijn van het Oostkwartier, de afdeling van Groenhuysen waar mensen met dementie wonen. "Tijdens zo'n workshop vertel ik wat dementie precies is en wat de leerlingen tijdens deze middag kunnen verwachten", legt ze uit. "Soms kan een oudere bijvoorbeeld onrustig zijn en naar huis willen, het is goed om te weten dat dat niet aan jou ligt. Daarnaast delen we ervaringen, want veel leerlingen zijn hier al eerder geweest." Liz komt inderdaad regelmatig met haar leerlingen bij Groenhuysen over de vloer. Zo helpen leerlingen

Marlinda Bierkens

van klas 2 elke twee weken bij de bingomiddag, zodat ze alvast kunnen kennismaken met de doelgroep en het werkveld. Ze krijgen dan ook een rondleiding, waarbij ze zien hoeveel verschillende beroepen er zijn in de ouderenzorg, zoals verpleegkundige, activiteitenbegeleider, receptionist of medewerker in de keuken. De derde- en vierdejaarsleerlingen van 't Markland lopen een half jaar stage op dinsdag, en veel Z&W-leerlingen doen dit binnen Groenhuysen.

Liz en Marlinda hebben geregeld overleg over lessen en activiteiten die ze gedurende het schooljaar gezamenlijk kunnen plannen. Zo geven medewerkers van Groenhuysen een workshop Zorg & Technologie, en gastlessen over diabetes en valpreventie. "En als we op school een nieuw thema hebben, bijvoorbeeld spel en bewegen, staat Marlinda er altijd voor open om daar met een activiteit bij aan te sluiten", zegt Liz. Omgekeerd: als Marlinda extra handen nodig heeft, bijvoorbeeld bij de avondvierdaagse, springen Liz en haar leerlingen bij.

Geroezemoes

"Voor onze bewoners is de samenwerking heel waardevol", zegt Marlinda. "Ze krijgen tijdens deze activiteiten echt individuele aandacht van de leerlingen. Daar is in de dagelijkse praktijk niet vaak tijd voor. Ze vinden het contact met de jongeren meestal heel interessant." Voor de leerlingen zijn de 'kleine gesprekjes' met ouderen nog best spannend. Een complete nagelbehandeling duurt een half uur, en wat moet je dan zeggen? Daarom staat er vanmiddag een 'Kletsplot' op tafel, vol papierstrookjes met vragen om een gesprek op gang te helpen. Maar dat is niet eens nodig. Het geroezemoes klinkt steeds gezelliger. Mevrouw De B. vertelt dat ze 't Markland wel kent. "Daar heeft mijn dochter vroeger lesgegeven. Engels." Leerling Farah: "Dat is óók een leuk vak!" "Mede dankzij de activiteiten in Woonzorgcentrum Groenhuysen krijgen de leerlingen steeds meer gevoel voor het werken in de ouderenzorg", merkt Liz. "En sommigen ontdekken dat het iets is waarin ze verder willen. Vorig jaar kozen zoveel leerlingen bij ons voor een vervolgopleiding in de zorg, dat was echt opvallend." Na afloop bekijkt mevrouw V. haar nagels. Leerling Rayvano heeft een helderrode nagellak uitgezocht die prachtig kleurt bij haar blouse, en hij heeft op een paar nagels nog een piepklein lichtblauw diamantje toegevoegd. "Ik vind het best geinig", zegt ze tevreden. "Het is weer eens wat anders!"

OPSTROMEN MET EEN SUCCESERVARING

Dankzij een speciale onderbouwklas pro-vmbo stromen leerlingen van pro-school De Sprong met zelfvertrouwen door naar het vmbo.

Er zijn leerlingen die na de basisschool tussen de wal en het schip vallen: ze zouden best kunnen doorstromen naar het vmbo, maar moeten daar net teveel op hun tenen lopen, bijvoorbeeld vanwege het tempo, de grootschaligheid of vanwege gedragsproblemen. "Er ontbrak voor deze leerlingen eigenlijk een tussenstap tussen pro en vmbo", zegt Sanne Severijnen, docent op pro-school De Sprong in Sliedrecht. Dankzij een samenwerking met het nabijgelegen Griendencollege is die tussenstap er nu: een onderbouwklas pro-vmbo op De Sprong, met Sanne als mentor.

Proefperiode

In twee jaar tijd kunnen de pro-vmbo-leerlingen vanuit het praktijkonderwijs op De Sprong uitproberen of een overstap naar het vmbo op het Griendencollege mogelijk is. De leerlingen volgen het praktijkprogramma van het praktijkonderwijs en daarnaast dezelfde theorievakken als de basisberoepsgerichte leerlingen op 'het Grienden'. "Onze leerlingen krijgen naast rekenen, Nederlands, Engels en burgerschap dus ook wiskunde, biologie en mens & maatschappij", legt Sanne uit. "We werken met dezelfde lesmethoden en ze krijgen exact dezelfde toetsen als vmbo-leerlingen. Maar onze pro-vmbo-onderbouwklas is met zo'n veertien leerlingen kleiner dan een vmbo-

basisklas, die vaak tussen de 18 en 26 leerlingen telt. Daardoor krijgen onze leerlingen net wat meer ruimte en aandacht, waardoor ze vaak genoeg zelfvertrouwen ontwikkelen om na twee jaar alsnog de overstap naar het Grienden te maken."

De leerlingen van de pro-vmbo-klas maken intussen geleidelijk aan kennis met de vmbo-school. Zo doen ze mee aan de open dagen van het Griendencollege, waar ze bij alle lessen een kijkje kunnen nemen, en volgen ze gastlessen.

"En als ik bijvoorbeeld microscopen nodig heb in mijn biologieles, maken we gebruik van de lokalen van het Grienden. In leerjaar 2 mogen de leerlingen die in aanmerking komen voor een overstap, als groep een proefperiode meelopen op het vmbo. Ze krijgen dan een aantal vakken van de mentor van een ondersteunende leerroute, zodat ze wat meer structuur en rust hebben."

Mooie uitkomst

De aanpak werkt: van de eerste groep zijn inmiddels zes leerlingen na de onderbouwklas overgestapt naar vmbo2 en van de tweede groep vier. "In de vmbo-bovenbouw kiezen ze vaak voor het profiel D&P of Z&W met biologie, maar ook BWI met nask – best een lastig vak - komt voor en blijkt een haalbare uitdaging. Een prachtig resultaat!"

De samenwerking tussen De Sprong en Het Griendencollege is geïnspireerd door de landelijke pilot rond de onderbouwklas pro-vmbo, maar er zijn verschillen. Zo nam in dit geval de zorgcoördinator van het Grienden het initiatief voor een onderbouwklas. Er werd een speciaal pro-vmbo-team samengesteld met docenten van beide scholen, die de leerlingen begeleiden.

Dat pro-vmbo-team kijkt bij een eventuele overstap overigens niet alleen naar de cijfers, maar ook naar de inzet, en beoordeelt daarnaast of leerlingen stevig genoeg in hun schoenen staan om het op het vmbo te redden. Sanne: "Voor sommige leerlingen blijft de stap naar het vmbo te groot, en soms zien leerlingen en ouders af van de overstap naar het vmbo, omdat leerlingen zich thuis voelen op het pro. Dat vinden we net zo'n mooie uitkomst, want als je je goed voelt, kun je je ontwikkelen. De leerlingen die niet overstappen

hebben natuurlijk wel in de onderbouw iets extra's gedaan. We puzzelen op een manier om dat toch te waarderen."

Hoge verwachtingen

De ervaring met de onderbouwklas laat in elk geval zien hoe belangrijk hoge verwachtingen zijn, ook voor de reguliere praktijkonderwijsleerlingen. "Er is veel overlap in niveau tussen pro-leerlingen en leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg. Ik zie zoveel kansen voor een brede samenwerking tussen pro- en vmbo-scholen! Maar wil een pro-vmbo-klas een succes worden, dan moet er vanuit beide scholen het geduld en de wil zijn om goed te kijken naar wat individuele leerlingen nodig hebben, óók de leerlingen die de overstap uiteindelijk niet maken. Hier – binnen onze stichting en in deze gemeente – lukt dat prima."

Dat komt ook, doordat de scholen elkaar vinden in een gedeelde visie: "We zien veel liever een leerling opstromen met een succeservaring, dan afstromen doordat het niet lukt", zegt Sanne. "Op het Grienden krijgen leerlingen, net als op de Sprong, veel persoonlijke aandacht. Op beide scholen is er goede begeleiding en extra ondersteuning en er werken toppers van onderwijsassistenten. Daarom ben ik superblij met het Griendencollege!"

Sanne Severijnen

Een kind op het vmbo? Gefeliciteerd!

Je hoort maar al te vaak dat ouders liever niet willen dat hun kind naar het vmbo gaat. Dat is iets van alle tijden, volgens mij. Mijn ouders waren ook niet blij, toen ik (in de tijd dat het vmbo nog lhno genoemd werd) een vmbo-advies kreeg. Misschien paste dat advies ook niet helemaal bij mij, maar het waren andere tijden.

Nog steeds bestaan er over het vmbo veel misvattingen. Dat is ook niet zo gek. Er is geen onderwijsvorm die zo snel verandert en met haar tijd meegaat als het vmbo, maar ouders denken vaak dat het vmbo nog net zo is, als in de tijd dat zijzelf een schoolkeuze moesten maken. In die tijd betekende dat soms, dat je op 12-jarige leeftijd al voor een beroepsrichting moest kiezen. Maar een fuik is het vmbo nooit geweest, want na het vmbo kon en kan een leerling nog alle kanten op, ook naar de havo en de universiteit, voor wie dat wil.

Het is opvallend dat ouders aanvankelijk vaak 'tegensputteren' als hun kind een vmbo-advies krijgt, maar dat dat verandert als het kind eenmaal op de vmbo-school is aanbeland. Als ouders met eigen ogen zien wat het

vmbo-onderwijs te bieden heeft voor hun kind, verdwijnen eventuele vooroordelen als sneeuw voor de zon. Een aantal jaren geleden hebben we voor het boekje 'Naar het vmbo' ouders gevraagd naar hun ervaringen met het vmbo-onderwijs. Stuk voor stuk zijn ze daar blij mee. Zo geven de geïnterviewde ouders bijvoorbeeld aan, dat ze hun kind hebben zien opbloeien, omdat het zich op z'n plek voelt op het vmbo, meer praktisch of meer theoretisch kan leren, en ook zelfvertrouwen opdoet. Ouders tonen zich tevreden met de aandacht die de school heeft voor hun kind en diens mogelijkheden, én met hoe ze bij het onderwijs betrokken worden.

In het kader van het 25-jarig bestaan van het vmbo laten we enkelen van hen opnieuw aan het woord, net als vijftientig leerlingen die hun loopbaan op het vmbo begonnen zijn. Een veel gehoorde opmerking is: 'Ik was niet gekomen waar ik nu ben, als ik niet op het vmbo begonnen was'. Je komt er dus écht wel met het vmbo!

Onderzoek laat zien dat de rol van ouders bij de keuze voor een vervolgopleiding na de basisschool vaak groter is dan gedacht wordt.

Voorals moeders hebben veel invloed, al denken ze daar zelf soms anders over. Dat maakt het natuurlijk des te belangrijker dat ouders een goed beeld en voldoende kennis van het vmbo hebben. Van een afstandje lijkt die structuur misschien ingewikkeld, maar als je er een keer deel van uitmaakt, valt dat best mee. Scholen steken veel energie in de uitleg over hoe het huidige vmbo is vormgegeven. Naast de open dagen van vmbo-scholen zijn er allerlei hulpmiddelen beschikbaar, die daarbij gebruikt kunnen worden, zoals bijvoorbeeld de website govmbonl, waarin het vmbo in de vorm van een game wordt uitgelegd. Of de film 'Welkom op het vmbo', waarin vmbo-leerling Giel een rondleiding op zijn school geeft aan Elin, een nieuwsgierige po-leerling met een vmbo-advies, en haar uitlegt wat haar allemaal te wachten staat.

Een vmbo-opleiding doet ertoe en biedt een prima basis voor een vervolgopleiding met goede baankansen. Er zijn meer dan 1100 plekken in Nederland waar je vmbo-onderwijs kan volgen. Dus ouders: help je kind een passende plek te vinden. Voor elke vmbo-leerling ligt er een prachtige toekomst in het verschiet!

Jacqueline Kerkhoffs

Directeur Stichting Platforms vmbo

Colofon

Deze jubileumkrant is een uitgave van de Stichting Platforms vmbo. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo
Eva Voncken / Bureau Tuff
Anne Wesseling / AWJP

Eindredactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo

Fotografie

Sijmen Hendriks, Hetty van Oijen

Vormgeving

Renate Meijers / studioZebravink

Drukwerk

EDG Media

25jaarvmbo.nl

Bestellen

Meer exemplaren van deze krant kunt u gratis bestellen via www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrnt.

De krant wordt geleverd in bundels van 25 exemplaren.

www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrnt
© Stichting Platforms vmbo

VMBO, LAAT JE ZIEN!

Organiseer je een bijeenkomst, een wedstrijd, een promotie of een open dag? Laat het ons dan weten via info@vmbo25jaar.nl. We nemen je activiteit op in de agenda. Vergeet niet naderhand filmpjes, artikelen of foto's te sturen!

Op de slotconferentie, die gehouden wordt op 2 juni 2025, zijn 1.200 gasten welkom: docenten, leerlingen, leidinggevendenden, ouders, beleidsmakers en anderen die het vmbo een warm hart toedragen.

De voorbereidingen voor het programma zijn nog in volle gang en het belooft een spetterende afsluiting van het feestjaar te worden. We kijken terug op het jubileumjaar, maar vooral ook vooruit: hoe moet het vmbo zich verder ontwikkelen?

Vmbo 25 jaar is een project van LAKS, Ministerie van OCW, SPV, Platform TL en de VO-raad